

STANOVISKO

ke stornopoplatkům v souvislosti s odstoupením od smlouvy o ubytování

ke stornopoplatkům v souvislosti s mimořádnými opatřeními z důvodu pandemie COVID-19

Pro: Asociace hotelů a restaurací České republiky z.s.

Od: Holub & David, advokátní kancelář s.r.o.

Datum: 23.11.2021

Počet stran: 3

1. *Zadání*

- 1.1. Účelem tohoto stanoviska je na základě žádosti Asociace hotelů a restaurací České republiky z.s. (dále jen „**AHR ČR**“), která sdružuje mimo jiné poskytovatele ubytovacích služeb, zhodnotit platnou legislativu upravující oprávněnost požadavků provozovatelů ubytovacích zařízení požadovat po zákaznících úhradu stornopoplatků obecně a v souvislosti s Mimořádným opatřením ministerstva zdravotnictví o omezení maloobchodního prodeje zboží a služeb a poskytování služeb ze dne 18.11.2021 (dále také „**Mimořádné opatření**“).
- 1.2. Toto stanovisko není zaměřeno na ekonomickou ani daňovou či účetní stránku dané problematiky.

2. *Právní předpisy vztahující se k dané problematice:*

- 2.1. Nastíněnou problematiku upravuje na evropské úrovni:
 - i. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES
- 2.2. V rámci českého právní řádu je dána problematika upravena především:
 - i. zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „**občanský zákoník**“).

3. *Stornopoplatky obecně*

3.1. **Obecně k právní povaze stornopoplatků**

- 3.1.1. Jako stornopoplatky jsou v oblasti poskytování ubytovacích služeb a pro účely tohoto stanoviska označeny paušální náhrady škody za odstoupení od ubytovací smlouvy.
- 3.1.2. Právní řád České republiky pojem stornopoplatek nezná. Stornopoplatek je nutné chápat jako sankci uplatněnou nejčastěji v případě že zákazník odstoupí od smlouvy o ubytování. V případě stornopoplatku se tak jedná z hlediska práva o **institut smluvní pokuty**, představující jakousi paušalizovanou náhradu škody, která ubytovacímu zařízení vznikla v důsledku nevyužití objednaných služeb. Proto v případě stornopoplatku platí obecná ustanovení § 2048 a násl. občanského zákoníku o smluvní pokutě. Zejména platí, že výše stornopoplatku musí být mezi smluvními stranami **ujednána** (např. ve smlouvě o ubytování nebo v ubytovacích podmínkách, s nimiž zákazník vyslovil souhlas) a že taková výše stornopoplatku nesmí být nepřiměřeně vysoká vzhledem k celkové ceně objednaných služeb.
- 3.1.3. Ustanovení § 2330 občanského zákoníku stanoví, že ubytovaný může smlouvu o ubytování vypovědět před uplynutím ujednané doby. V odstavci 2 poté stanoví, že ubytovateli náleží náhrada vzniklé škody, pokud jejímu vzniku nemohl zabránit a pokud to prokáže. Je běžné, že tato náhrada škody je stornopoplatkem paušalizována.
- 3.1.4. Při stanovení tohoto stornopoplatku jako paušální náhrady škody je třeba přihlídnout k ustanovením na ochranu slabší strany, zejména spotřebitele. Většina těchto ubytovacích smluv bude sjednávána buď se spotřebitelem, nebo adhezním způsobem. Stornopoplatek proto nesmí být zvláště nevýhodný, nesmí se závažně a bez zvláštního důvodu odchylovat od běžných podmínek ujednávaných v obdobných případech. V případech uzavírání smlouvy se spotřebitelem nesmí dojít k významné nerovnováze práv nebo povinností stran ve prospěch spotřebitele a ujednání nesmí zakládat podnikateli právo vypovědět smlouvu bez důvodu, zatímco spotřebiteli nikoliv.
- 3.1.5. Stornopoplatek nelze požadovat, pokud došlo k odstoupení od ubytovací smlouvy z důvodu objektivní nemožnosti využít ubytovací služby (např. v případě vyšší moci nebo z důvodů stojících na straně hotelu).

4. ***Stornopoplatek při odstoupení od smlouvy z důvodu neprodělané vakcinace proti onemocnění COVID-19 v souvislosti s Mimořádným opatřením ministerstva zdravotnictví o omezení maloobchodního prodeje zboží a služeb a poskytování služeb ze dne 18.11.2021***

- 4.1. V bodě I/6 Mimořádného opatření je upraveno poskytování krátkodobých a rekreačních ubytovacích služeb, které je omezeno mimo jiné tím, že tyto služby nelze poskytnout osobám, které nesplňují podmínky stanovené bodem I/17 tohoto Mimořádného opatření.

- 4.2. V bodě I/17 Mimořádného opatření jsou uvedeny podmínky pro osoby, kterým lze ubytovací služby poskytovat. Těmi jsou (zjednodušeně):
- a. Osoby, které podstoupily PCR test na přítomnost viru SARS-CoV-2 nejdéle před 72 hodinami, jde-li o osoby mladší 18 let, osoby, které se nemohou podrobit očkování pro kontraindikaci a osoby, které jsou proti onemocnění COVID-19 očkovány, ale nesplňují podmínku 14 dní od ukončení očkování proti onemocnění COVID-19 (včetně osob, které byly u dvoudávkových vakcín zatím naočkovány jen jednou dávkou)
 - b. osoby, které byly očkovány proti onemocnění COVID-19 a u dvoudávkových vakcín uběhla doba 14 dní po druhé dávce a u jednodávkových vakcín uběhla doba 14 dní od aplikace
 - c. osoby, které prodělaly onemocnění COVID-19 a od prvního pozitivního testu na přítomnost viru SARS-CoV-2 neuplynulo více než 180 dní
- 4.3. V případě, kdy zákazník nehodlá přistoupit k uzavření ubytovací smlouvy nebo ji hodlá vypovědět s odkazem na Mimořádné opatření s tím, že nepodstoupil očkování proti onemocnění COVID-19, ubytovatel dle našeho názoru může požadovat uhrazení stornopoplatku (pokud byl takový stornoplatek sjednán). Samotný důvod pro tzv. storno není ubytovací zařízení schopno ověřit a je tak v tomto okamžiku nedůležité, jestli zákazník nehodlá dostát svému závazku ze zmíněného či jiného důvodu. Konkrétní postup vznesení požadavku na náhradu vzniklé škody, kterou zákazník způsobí ubytovacímu zařízení tím, že nevyužije objednaných služeb je nutno stanovit na základě smluvního ujednání, které mezi ubytovacím zařízením a zákazníkem bylo ve věci rezervace ubytování učiněno. Stornoplatek je pak využitelný pro pokrytí celé či části vzniklé škody. Pokud by škoda byla vyšší a umožňuje-li to smluvní ujednání, mohlo by ubytovací zařízení také požadovat náhradu škody nad rámec stornopoplatku, pokud je stornoplatek v jistém smyslu limitací škody, již by ubytovací zařízení žádnou další škodu nepožadovalo. Z možnosti uplatnit stornoplatek by zřejmě bylo možno vyloučit případy, kdy by se jednalo o zákazníka, pro kterého je současný zákaz objektivní skutečností, tedy takového, který z důvodu své zdravotní indispozice nemůže být naočkován a tuto skutečnost doloží.
- 4.4. Máme za to, že Mimořádné opatření není vyšší mocí, která by osobám znemožňovala ubytování, které již mají sjednané, jelikož osoby, které nebyly očkovány proti onemocnění COVID-19 se i přes neukončené očkování mohou prokázat PCR testem na přítomnost viru SARS-CoV-2. Očkování proti onemocnění COVID-19 je široce dostupné a nikomu není bráněno toto očkování podstoupit, tedy nejedná se o objektivní překážku ve využití objednaných ubytovacích služeb.
- 4.5. Jak je výše uvedeno, pro splnění podmínek bodu I/17 Mimořádného opatření postačí i jen první dávka dvoudávkové vakcíny proti onemocnění COVID-19 spolu s PCR testem na přítomnost viru SARS-CoV-2. Tedy Mimořádným opatřením není, i přes zpřísnění podmínek, nikomu znemožněno využití ubytovacích služeb.

5. Závěr

- 5.1. Po zhodnocení obecné právní úpravy, kterou poskytuje občanský zákoník a směrnice a s ohledem na výše uvedené lze dojít k následujícímu závěru. Úmysl zákonodárce, ať již na tuzemské či evropské úrovni, lze spatřovat v tom, že nelze od smluv tohoto typu odstupovat bez dalšího, účelem úpravy je tedy určité pokrytí škody, která poskytovateli ubytovacích služeb vznikla a která mu umožní započtení určité částky na tuto vzniklou škodu v případě výpovědi. Vždy je však zapotřebí vzniklou škodu (např. v podobě ušlého zisku) řádně vypočítat a uplatnit vůči zákazníkovi. Velmi důležité je vždy zákazníka dle obecné právní úpravy o těchto skutečnostech předem detailně a srozumitelně informovat.
- 5.2. Stornopoplatek rovněž představuje určitou limitaci, neboť bude jeho částka reálně vždy nižší než skutečná vzniklá škoda, toto kritérium by mělo zaručit zákonem požadovanou přiměřenost.
- 5.3. V neposlední řadě je vhodné zmínit, že i občanský zákoník stanovuje případy, kdy odstoupení od smlouvy spotřebiteli bez sankce neumožňuje. Dle ustanovení § 1837 písm. j) občanského zákoníku se jedná o smlouvy uzavřené distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory jejichž předmětem je mimo jiné i poskytování ubytování.

Pokud by Vám s výše řečeným vznikly jakékoli dotazy či nejasnosti, jsme připraveni je obratem zodpovědět.

Mgr. Martin Holub, advokát